

Történelmi áttekintés

Rudolf Steiner (1861-1925) osztrák tudós és filozófus volt az ökológiai gazdálkodás megalapítója Európában. 1924-ben kezdett előadásokat tartani gazdálkodók egy csoportjának Sziléziában (mai Lengyelország) a biodinamikus mezőgazdaságról.

Az ökológiai gazdálkodás kialakulása a 20. század 30-as, 40-es éveiben kezdődött Svájcban, Angliában és Japánban

A gazdálkodók saját szervezett, állandó mozgalmává a 70-es években vált, mikor Párizsban 1972-ben megalakult az Ökológiai Gazdálkodás Mozgalmának Nemzetközi Szövetsége (IFOAM).

A 90-es évek elején az Európai Unió országai az ökológiai gazdálkodás kialakítására vonatkozó közös stratégiát és alapelveket fektettek le a 2092/91 számú irányelv formájában, amely az állandóan fejlődő termelési módnak alapító keretjogszabályává vált.

Az ökológiai gazdálkodás fejlődését elősegítő főbb tényezők

- a fejlett országok mezőgazdasági túltermeléséből adódó problémák;
- az intenzív mezőgazdaság negatív környezeti hatásai;
- az egészségtudatosság miatt az öko módszerrel termelt élelmiszerek iránti jelentős piaci keresletnövekedés

Az ökológiai gazdálkodás legfontosabb követelményei:

- a talajtermékenység megőrzése és hosszú távú fenntartása istállótrágya, földigiliszta biotrágya, megfelelő növényekkel történő zöldtrágyázás használatával. Az összes szerves hulladék komposztálandó, a komposztot pedig a talajba kell dolgozni a humusz tartalom növelése érdekében;
- különböző vetésforgók alkalmazása, amelyekben helyet kapnak a változatos hüvelyesekkel betelepített természetes és mesterséges rétek és legelők;
- szintetikus növényvédőszeres és műtrágyák használatának kerülése; mechanikai és lángszórós gyomirtás, valamint a betegségek és kórokozók elleni védekezés alternatív eszközeinek alkalmazása, mint pl. ellenálló fajták, öko szerek, feromonok, növényi illóolajok, hősterilizálás, talajszolarizáció, stb.;

- szigorú elszámolás a gazdaságon belül, valamennyi termék nyomon követése a termelés helyétől az eladás helyszínéig, csakúgy, mint az összes, a gazdaság normális működéséhez szükséges, kintről behozott anyag és takarmány nyilvántartása;
- a pufferzóna fenntartása a gazdaság és a szomszédos hagyományos gazdaságok között a véletlenszerű szennyezések elkerülése érdekében.

Ökológiai állattenyésztésnél a gazdálkodóktól elvárt a helyi viszonyokhoz alkalmazkodott fajták kiválasztása; azon nevelési módok alkalmazása, amelyek a természetes életmódhoz közeli, csökkentik a stresszt és biztosítják az állatok jó egészségi állapotát; a háziasított állatokkal való emberséges bánásmód, és számukra olyan környezet kialakítása, ahol természetes viselkedésformáikat mutathatják (a szabadban kedvük szerint párosodhatnak, elegendő hely és a szociális érintkezések lehetőségének biztosítása mind kültéren, mind fedett helyen, stb.). Elvárás az állatok létszáma és a termőföld nagysága közötti szigorú egyensúly fenntartása is; az ökológiai gazdaságban termelt takarmány használata; növekedésszabályozók alkalmazásának elkerülése. Antibiotikumokat csak a legvégső esetben szabad használni.

Amit az öko-termékekről tudnunk kell

A 2010. július 1-i új jogszabály értelmében a csomagolt ökoélelmiszerek gyártóinak kötelező az EU öko-logó használata.

Az EU logó előnye az ökológiai gazdálkodók számára, hogy a fogyasztók valamennyi tagállamban könnyen megtalálják az öko-termékeket, azok eredetétől függetlenül.

EU logóval ellátott termékek vásárlásakor a fogyasztó biztos lehet abban, hogy:

- a mezőgazdasági termék összetevőinek minimum 95%-a ökológiai termelési módszerekkel került előállításra;
- a termék megfelel a hivatalos ellenőrzési rendszer követelményeinek;
- a termék közvetlenül a gyártótól származik vagy csomagolt termék esetében attól, aki a csomagolást végzi;
- a terméken fel van tüntetve a gyártó, a feldolgozó vagy forgalmazó neve és az ellenőrző szervezet neve vagy azonosítója.

Az ökológiai termelőknek, feldolgozóknak és importőröknek szigorú jogszabályi követelményeknek kell megfelelniük, ha az ökológiai eredetet jelző EU logót akarják használni. A követelmények betartásának biztosításához szigorú ellenőrzési rendszer

szükséges. A termelési-szállítási ciklus valamennyi állomását ellenőrzik, így a fogyasztók biztosak lehetnek abban, hogy az európai szabványoknak megfelelően előállított, a vonatkozó ellenőrzési folyamatoknak alávetett ökoélelmiszert vásárolnak.